

TEATRUL DRAMATIC
DIN BRAȘOV

ARMISTIȚIU CU DIAVOLUL

de Paul Everac

Data premierii : 22, iulie 1976.

Regia : EUGEN MERCUS. Deco-
ruri : HELMUT STÜRMER. Costu-
mele : MUȘCA STOENESCU.

Distribuția : NICOLAE C. NICOLAE
(Arh. GHEORGHE JINGA) ; MIRCEA
ANDREESCU (Cititorul de contor) ;
ZOE MARIA ALBANI (Amelia Jinga) ;
MIRCEA BREAZU (Octav Jinga) ;
LUMINIȚA BLĂNARU (Neli Jinga) ;
GETA GRAPĂ (Sevasta Jinga) ; DONA
COTRUBAȘ-BREAZU (Clara Mogoș) ;
VICTOR IONESCU (Arh. Cosmescu) ;
MIHAI BALAȘ-JUJUCĂ (Șerban Ha-
lunga) ; C. VOINEA DELAST (Dr. Ne-
grin) ; GEORGE MAIER (Vladimir).

Noul titlu sub care se joacă și la Brașov piesa lui Paul Everac — cunoscută la început, doar ca *Cititorul de contor* — are, desigur, printre alte rațiuni, pe aceea de a atrage atenția, încă din titlu, asupra faptului că piesa nu se desfășoară numai într-un registru strict real, ci și într-unul simbolic, deschiderea ei filozofică depășind materialitatea convenției scenice propriu-zise. În ce ne privește, credem că precizarea aceasta, oferind cheia în care trebuie citită piesa, riscă, totuși, să ducă și la o răsturnare de planuri, în sensul pouderii exagerate pe care o pot căpăta, în spectacol, atât planul simbolic cât și „armistițiul” din final ; în cursa aceasta a știut să nu cadă spectacolul Teatrului Dramatic din Brașov, regizat de Eugen Mercus.

Fără îndoială, posibilitatea încheierii unui astfel de „armistițiu” cu „diavolul”, văzut ca act necesar creativității, în general, nu trebuie subestimată, mai ales în măsura în care poate sugera depășirea momentelor de criză, capacitatea omului de a-și birui înfringerile, după ce a reușit să și le cunoască. Dar, parecă, nu aceasta e problema piesei, de vreme ce nu soluționarea, nu momentul ulterior crizei ne interesează, ci criza, ca atare : o criză morală, cu toate semnele de îmbolnăvire a organismului, o criză a

conștiinței, somată să dea seama de actele sale, să plătească.

Personajul Cititorului de contor nu e un diavol, ci un alter-ego, o înaltă instanță morală a fiecăruia dintre noi, amintindu-ne că sintem pe deplin responsabili — și va trebui, până la urmă, să răspundem — pentru toate faptele noastre, pentru tot ce se întâmplă în jurul nostru.

Fără să sărăcească demersul filozofic al piesei, spectacolul lui Eugen Mercus selectează și propune varianta clară a unei introspecții lucide, invitând publicul la meditație și responsabilitate morală. S-au pierdut, poate, unele nuanțe, s-au egalizat și simplificat unele valori polifonice, dar claritatea mesajului teatral nu este un câștig de ordin minor.

Regizorul a găsit în Mircea Andreescu un actor ideal pentru rolul Cititorului de contor, jocul său sobru, concis până la austeritate și răceală, reușind performanța de a sugera materializarea unei abstracțiuni. Cititorul său este mai mult un procuror al conștiinței decât un judecător al acesteia, dar patima pe care o pune uneori în verb este aceea a stabilirii adevărului ; subrelele argumente ale „apărării”, fără să-l bucure, îi îndreptățese un aer ușor cinic. În rolul nu mai puțin dificil al arhitectului Jinga, „avocatul” aceleiași conștiințe, e distribuit Nicolae C. Nicolae, actor cu reale și bogate posibilități, pe care numai îngroșarea unor momente l-a îndepărtat acum de o veritabilă izbândă artistică.

Dintre celelalte roluri, soluționate, în marea lor majoritate, corect, se cuvine să menționăm, cel puțin, pitorescul, dar și autenticitatea interpretării date de Geta Grapă sorei arhitectului, Sevasta Jinga.

Gândite simplu și funcțional, decorurile lui Helmut Stürmer au o anumită eleganță și ajută spectacolul ; spre deosebire de costumele semnate de Mușca Stoenescu, la care se simte o oarecare improvizatie și nesiguranță.

Spectacolul Teatrului Dramatic din Brașov, regizat de Eugen Mercus, oferă una dintre cele mai clare și mai izbutite variante scenice de până acum ale acestei piese.

Pe cînd și una datorată unui teatru bucu-
reștean ?

Victor Parhon

